

DUSZNOŚĆ (17) *sb f*

Teksty nie oznaczają ó; o jasne.

sg N duszność (4). ◇ G duszności (1). ◇ A duszność (12).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

*lek. Uczucie braku powietrza, tchu, trudność w oddychaniu; dyspnoea, spirandi difficultas Cn (17) :
Ták był zařtęp wřzythek wciężon s powietrza grubego/ iż też duřzność wielką ćirpieli. HistAl K7v.*

a. *O chorobie dróg oddechowych, zwłaszcza płuc (7) : FalZioł II 13d; á tak nie ktora iego część [oleju] wřthępuie do płuc y czyni im duřzność y kařzel GlabGad Kv.*

W charakterystycznych połączeniach: duszność czynić, odejmować (4).

Zestawienie: »duszność w piersiach« = dychawica,choroba z kaszlem; angustiae a. angustus spiritus, anhelatio, dyspnoea, peripneumonia, spirandi difficultas, suspirium Cn (5): [proch z korzenia tego ziela] Theř mocz wygania/ Duřzność s kařzlem w pierřiach odyma [= odejmuje] FalZioł I 113b; [plesznik] w mnie warzony á pity: duřzność w pierřiach odeymuie. FalZioł I 114d, I 89c, 154b, V 57.

b. *Dolegliwość powodowana uciskiem na różne organa u człowieka (9) : Theř gdy gi [czqbr] řtłucze á tego řobie pani przyłožy prawie na mieřtce tajemne/ duřzność ktora bywa z napełnienia macicze złemi wilkořciami: odeymuie. FalZioł I 143b; K्हiedy ią [saletřę] warzy w oczcie z wodą zmieřzanym á to będzieř pić/ duřzność ktora bywa z beđł gdy řie ich kto najie: odeymuie. FalZioł III 41b, I 145c, 154d; picie nazbyt barzo mu [żołqdkowi] řzkodzi gdyż ono po wierzchu w iego czełuřciach pływaięcz zaduřza y z ktorey duřzności przychodzi řzczkanie. GlabGad E8; ktora [flegma] gdy wřchodzi wzgorę iż czyni duřzność żyłam w řzyi, preto [!] řie widzi iakoby taci tonęli GlabGad L6; [apopleksis] bywa z zaduřzenia mozgu, przeto takowym zdrowo krwie puřczanie gdyż takowa duřzność nic nie ieřt iedno obciężenie czełⁿkwow zwłażczza řercza od wilgoti krwie zbytniey GlabGad L6v, L6v.*

W charakterystycznych połączeniach: duszność czynić, odejmować (3).

Zestawienie: »duszność serdeczna« = omdlenie (1): Z kąd pochodzi Sincopis řercza to ieřt (iako pořpolicie zową) kordijaka, thcicza y duřzność řerdeczna. GlabGad E4.

Synonimy: a. ciasność, dychawica; b. zaduszenie.

Cf DUSZENIE, [DUSZLIWOŚĆ]